

Landstingets roll i ett hållbarhets- perspektiv...

Kristina Appelberg

Fakta...

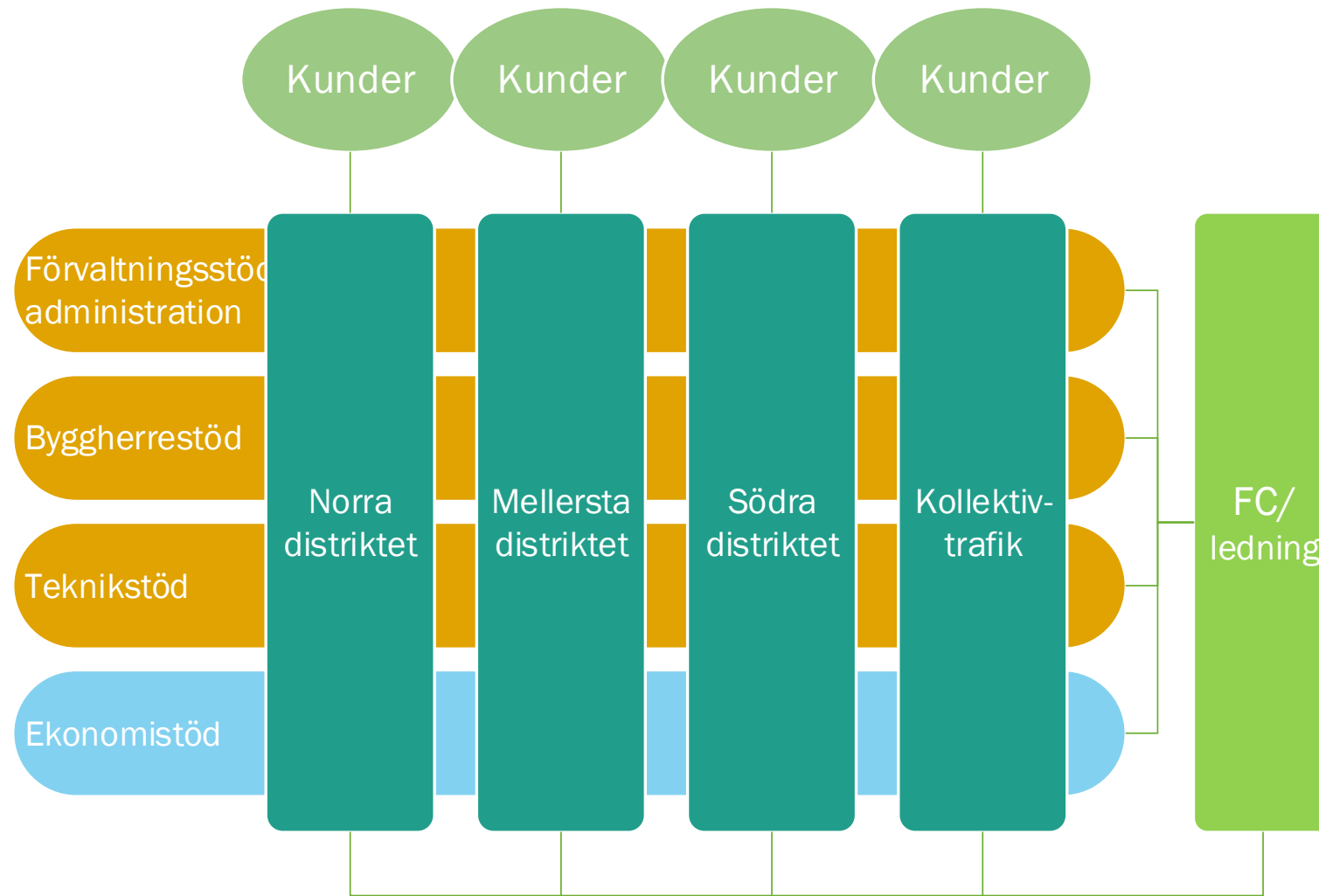

Avser per 2017-12-31

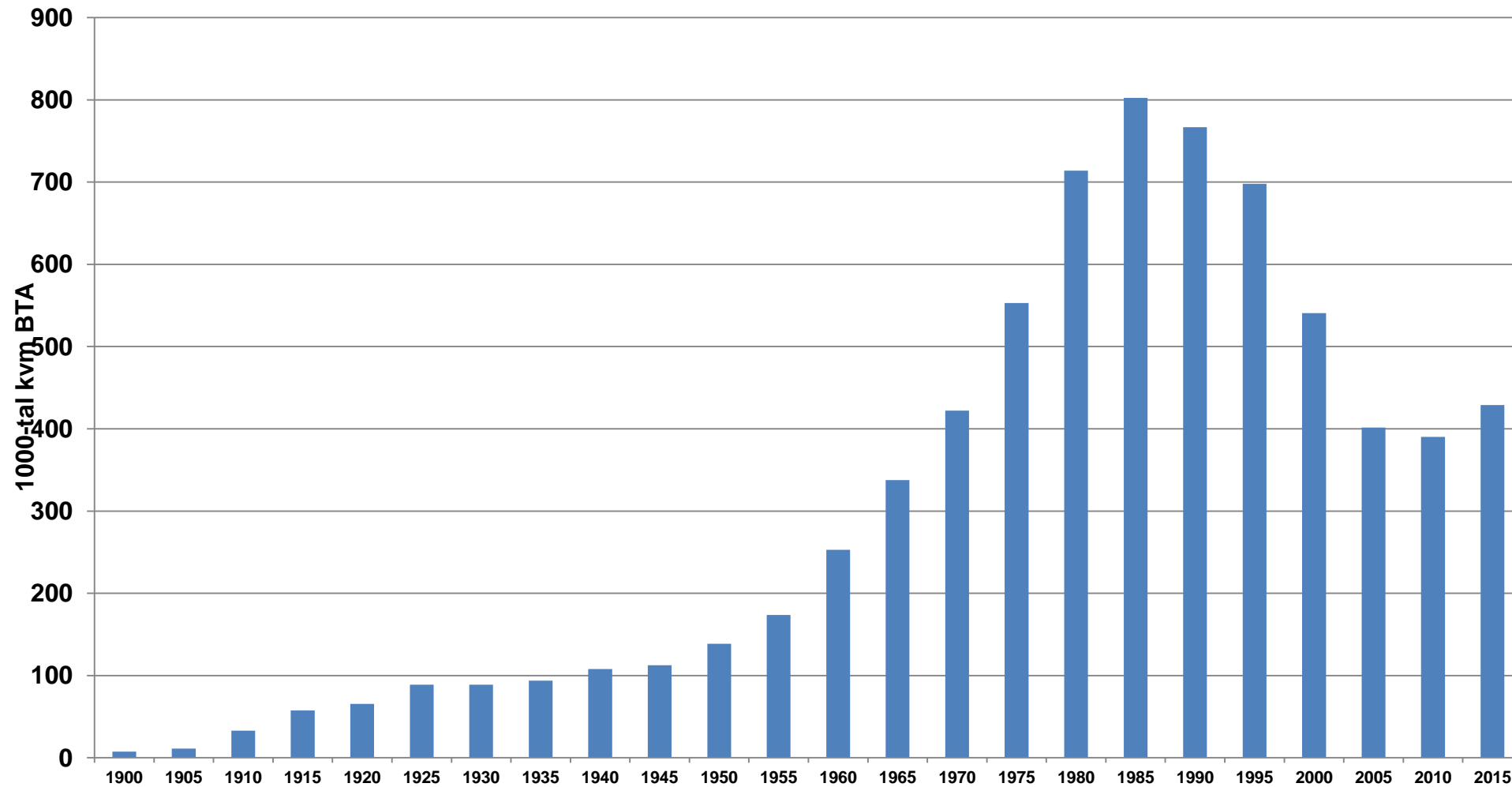
Ägd yta (kvm BRA):	397 856
Inhyrd yta (kvm BRA):	142 577
Omsättning (mnkr/år):	525,9
Fastighetsinvesteringar (mnkr 2017):	149,3
Fastighetskostnader/ tot. Kostnader (%):	5,0
Anställda (antal):	25

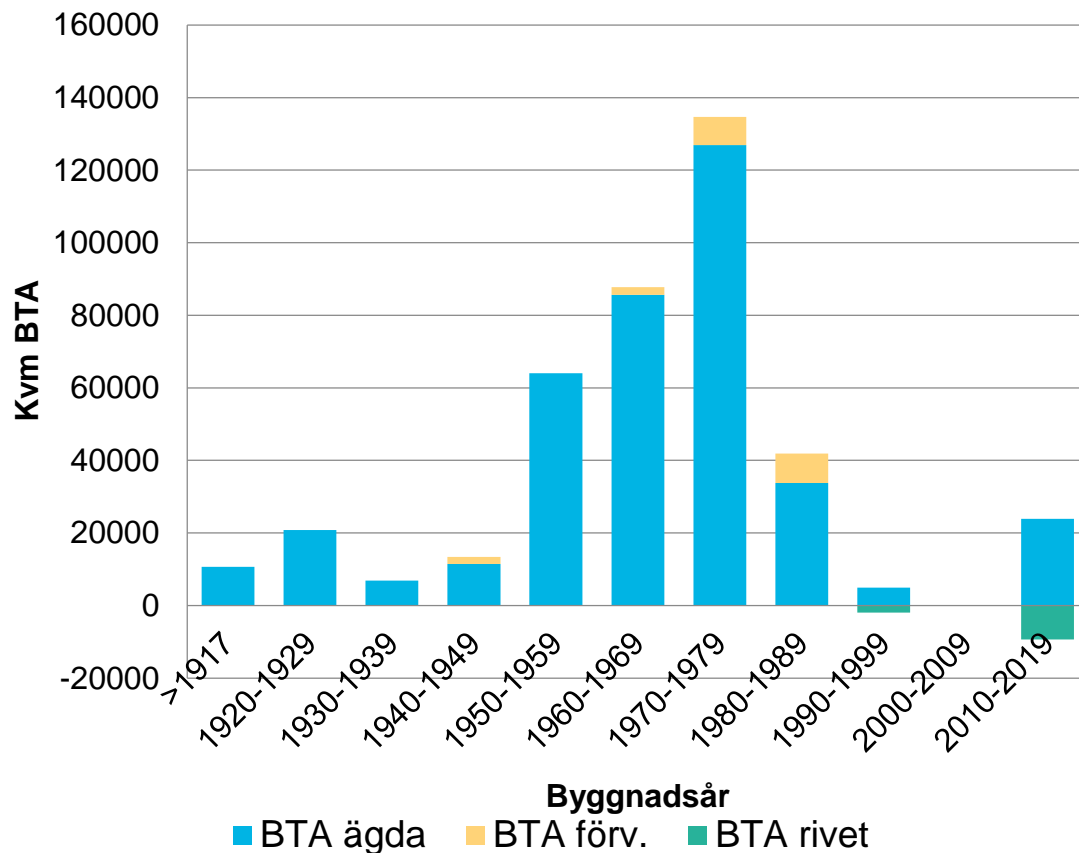
Roller, ansvar och befogenheter ...

Fastighetsbeståndet...

Förändring av byggnadsytor...

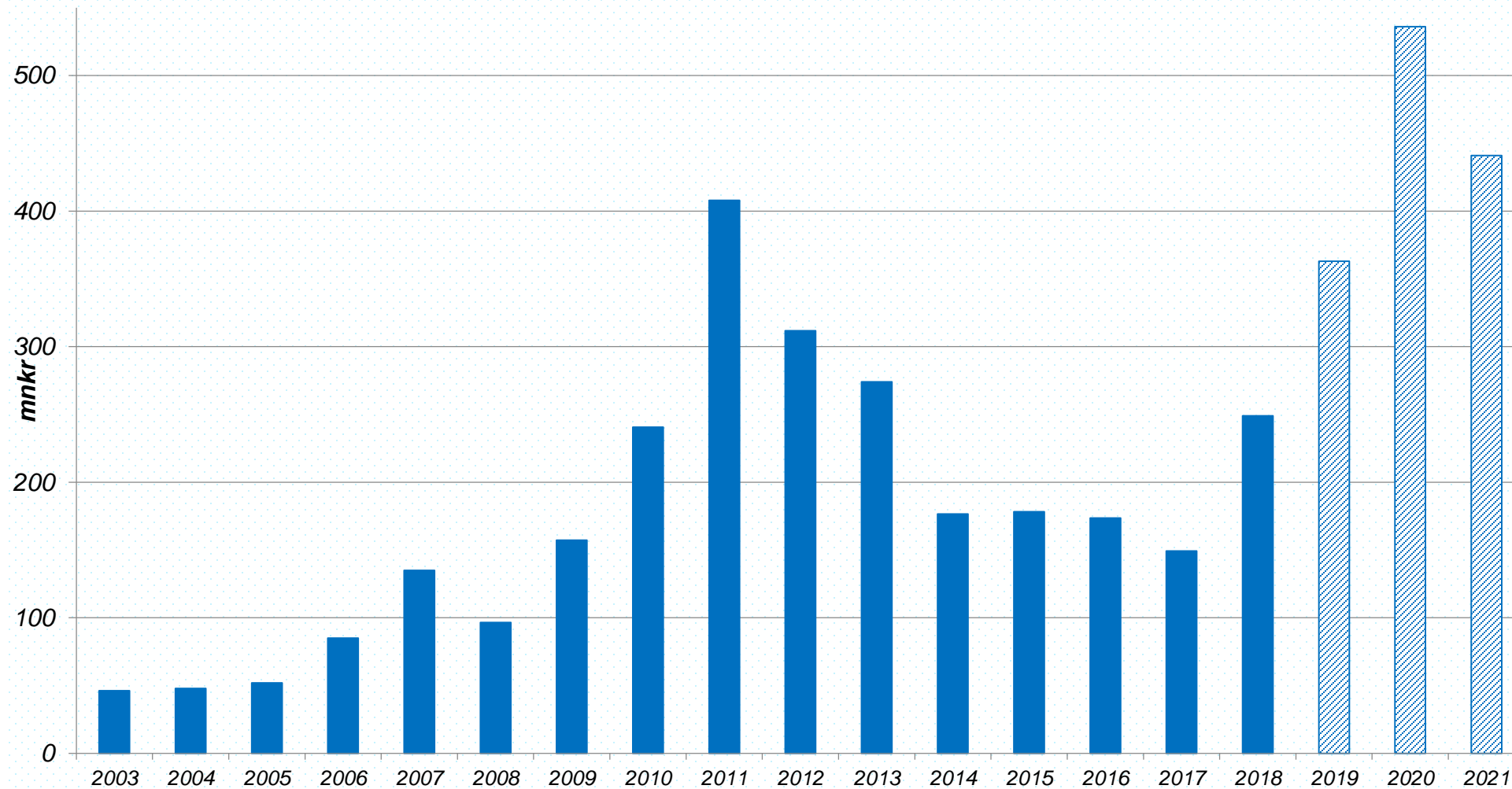
Fakta (2017-12-31)

- Bokfört värde i genomsnitt = 5 070 kr/kvm BRA
- Återanskaffningsvärde = 30 000 kr/kvm => 11,3 mdkr
- Genomsnittsålder ca 50 år

Konsekvenser

- Riva och/eller bygga nytt?
- Strategisk planering
- Nyttanalyser
- Effektiva processer

Investeringsvolymen...

Hållbart samhälls- byggande...

Jan Sjöberg

Mobil: 070-209 76 45

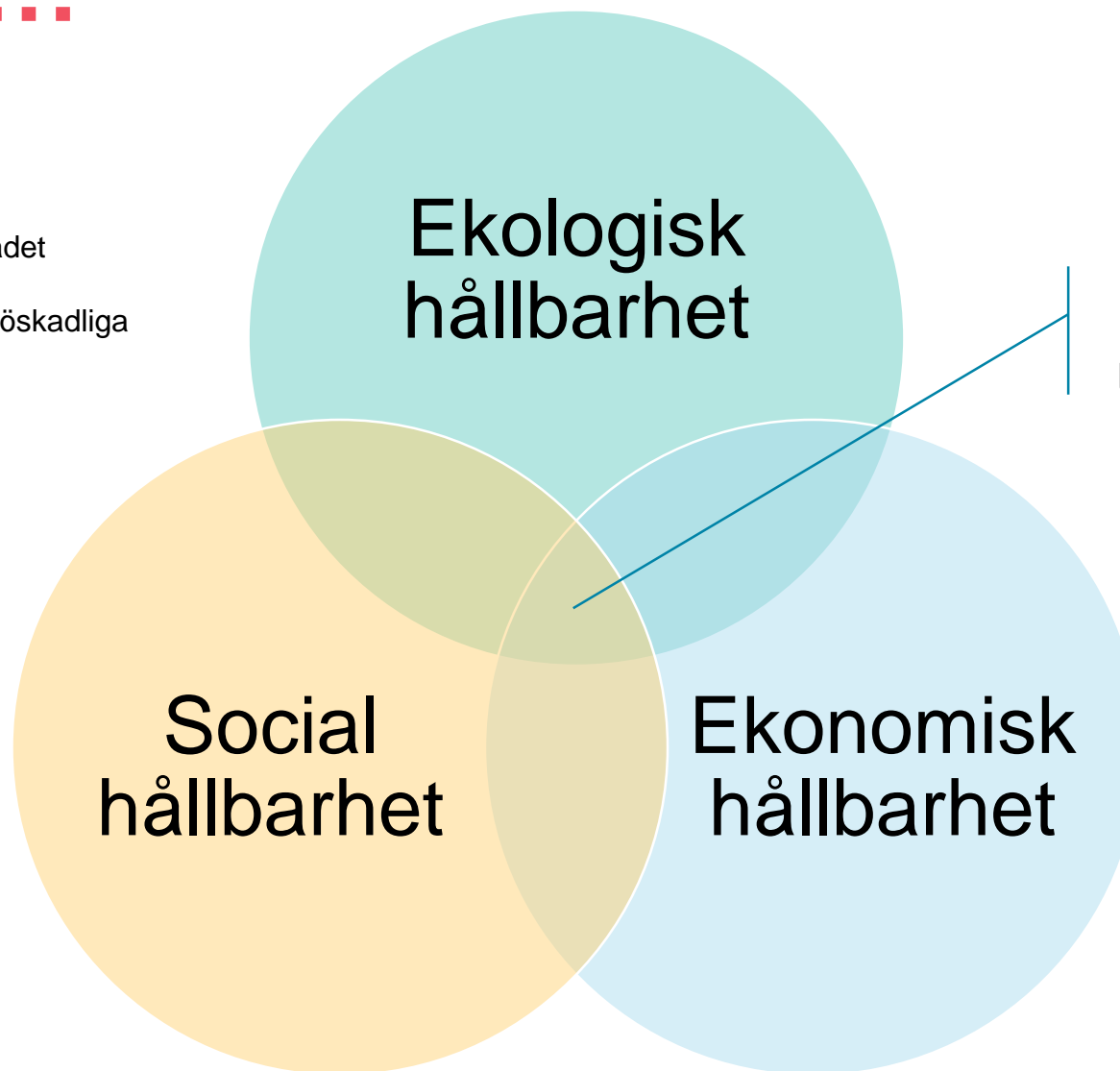
E-post: Jan.sjoberg@ltdalarna.se

Hållbarhet ...

Hållbarhetsarbete kan inom miljöområdet exempelvis handla om att minska sin resursanvändning eller utsläpp av miljöskadliga ämnen.

Social hållbarhet kan handla om att motverka korruption och diskriminering eller att stärka de mänskliga rättigheterna. Förutom ansvaret för samhället blir hållbarhet allt viktigare för företags konkurrenskraft.

Hållbar
utveckling

Förutom ansvaret för samhället blir hållbarhet allt viktigare för företags konkurrenskraft.

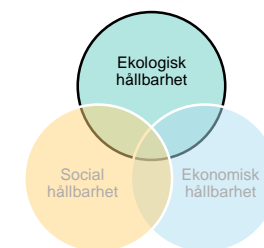
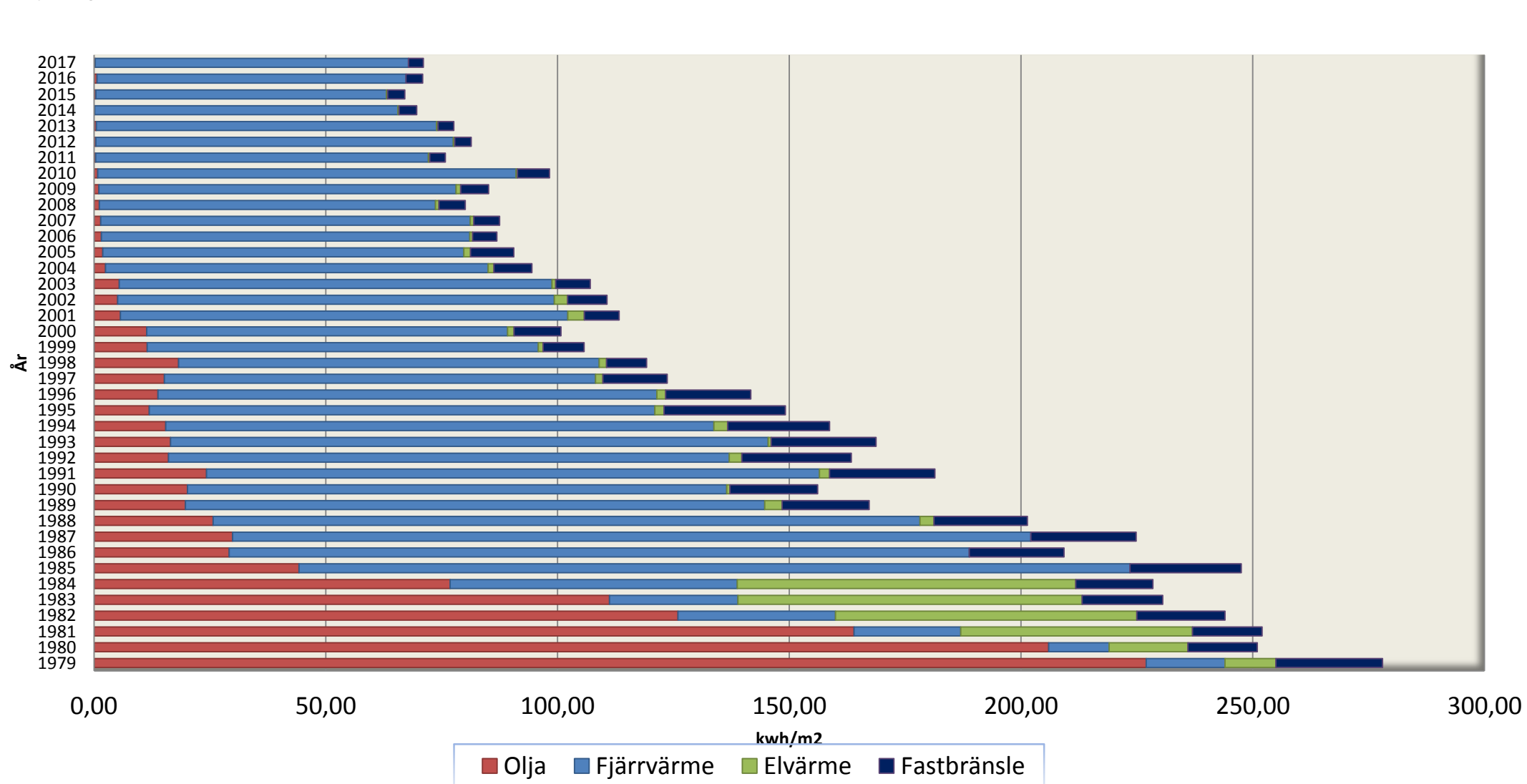
Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen ...

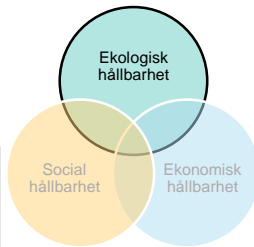
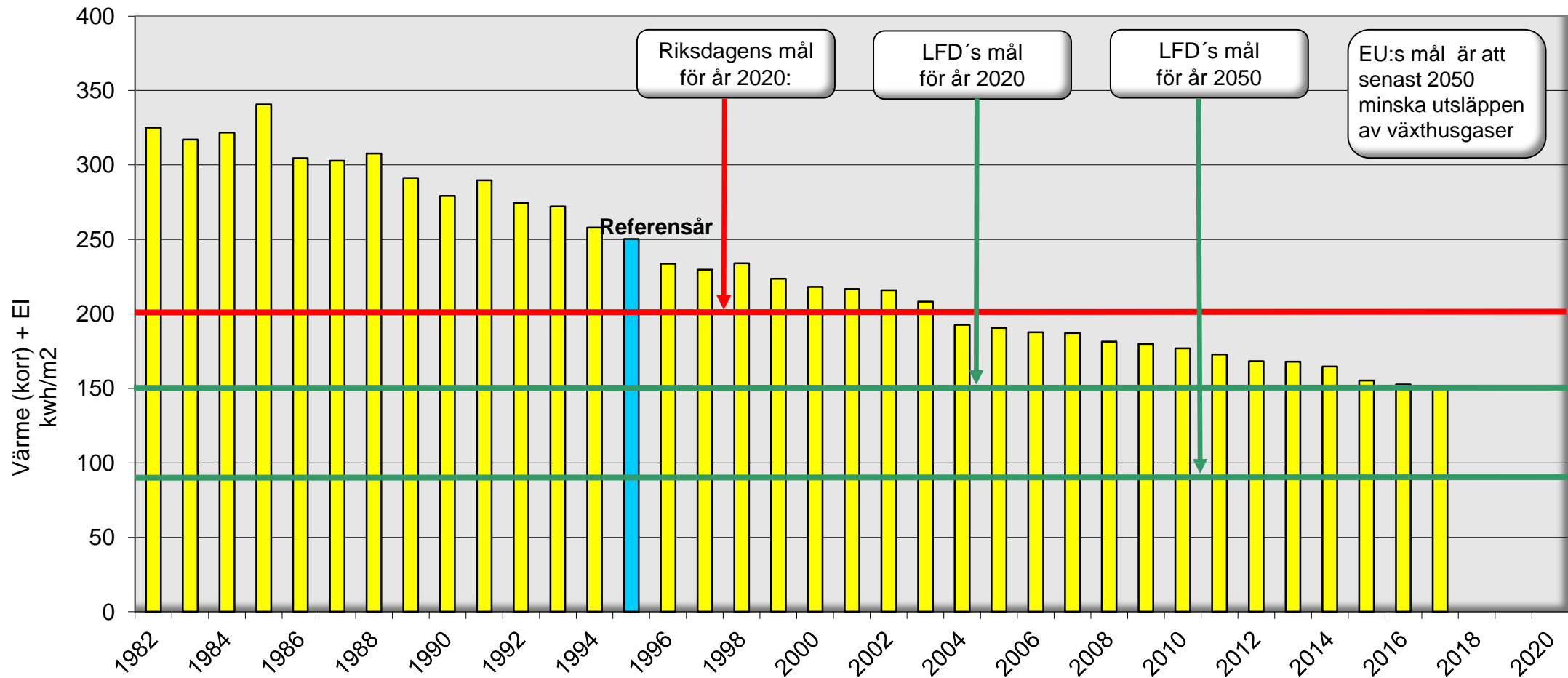
De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Värmeförbrukning per bränsleslag ...

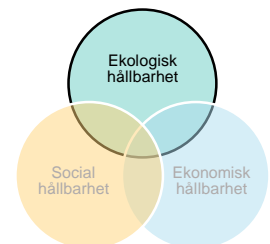
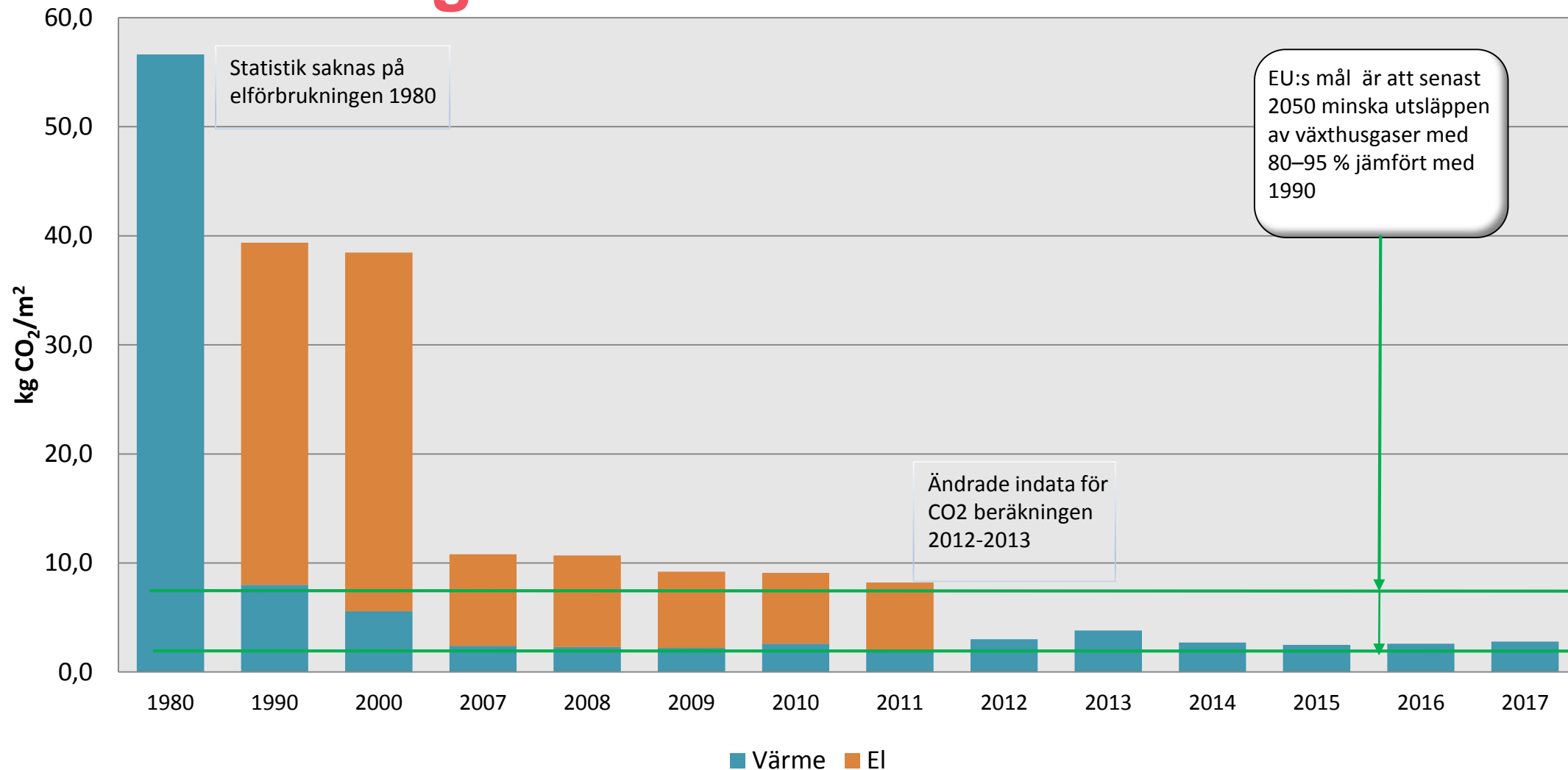
(Obs! Ej korrigerat för klimatvariationer mellan åren)

Energiförbrukning/mät- och måltal ...

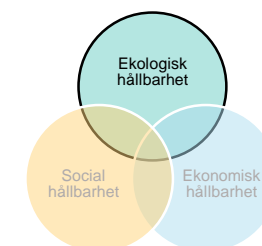
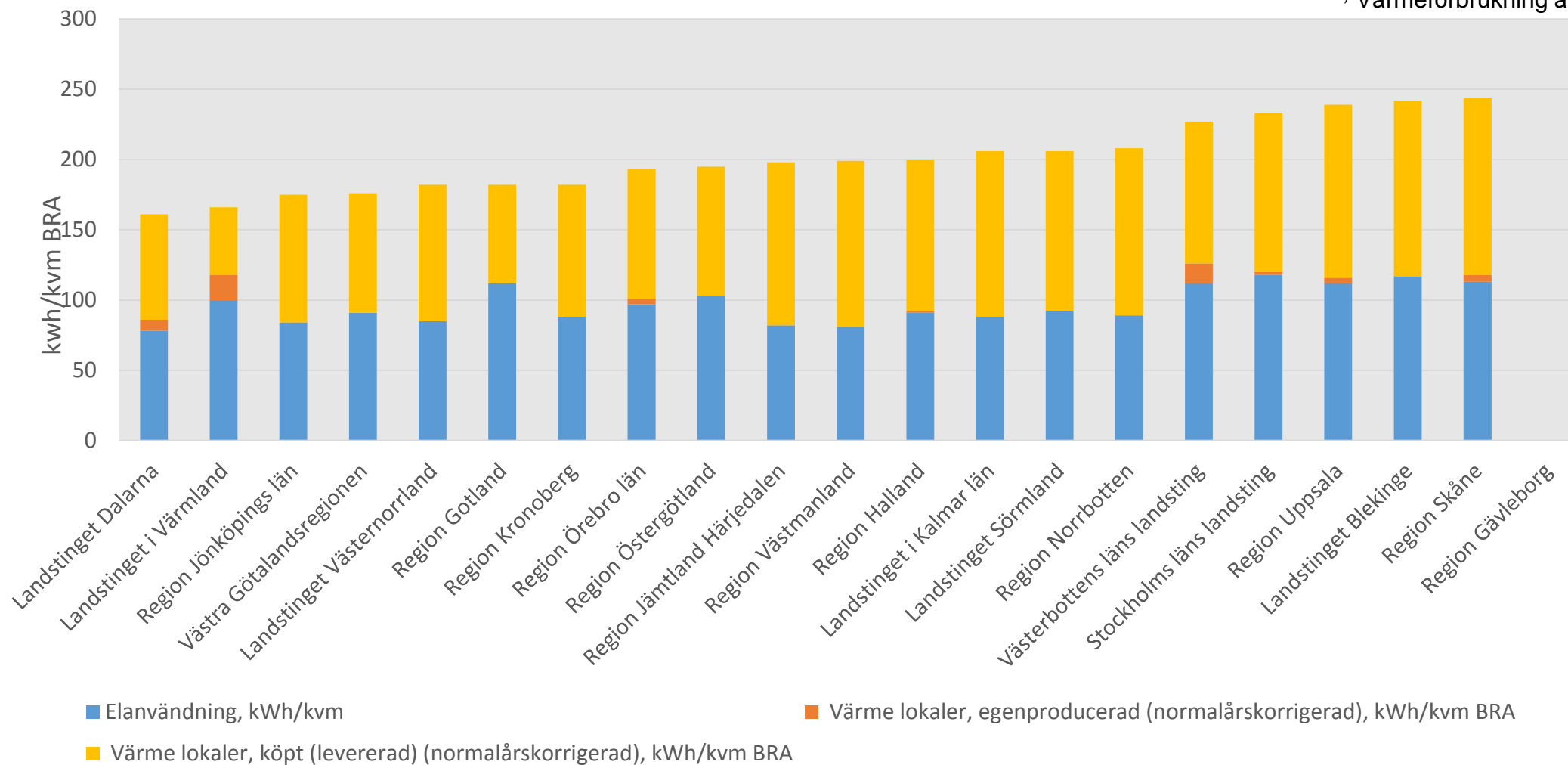

Koldioxidutsläpp från värme och elförbrukning 1980- ...

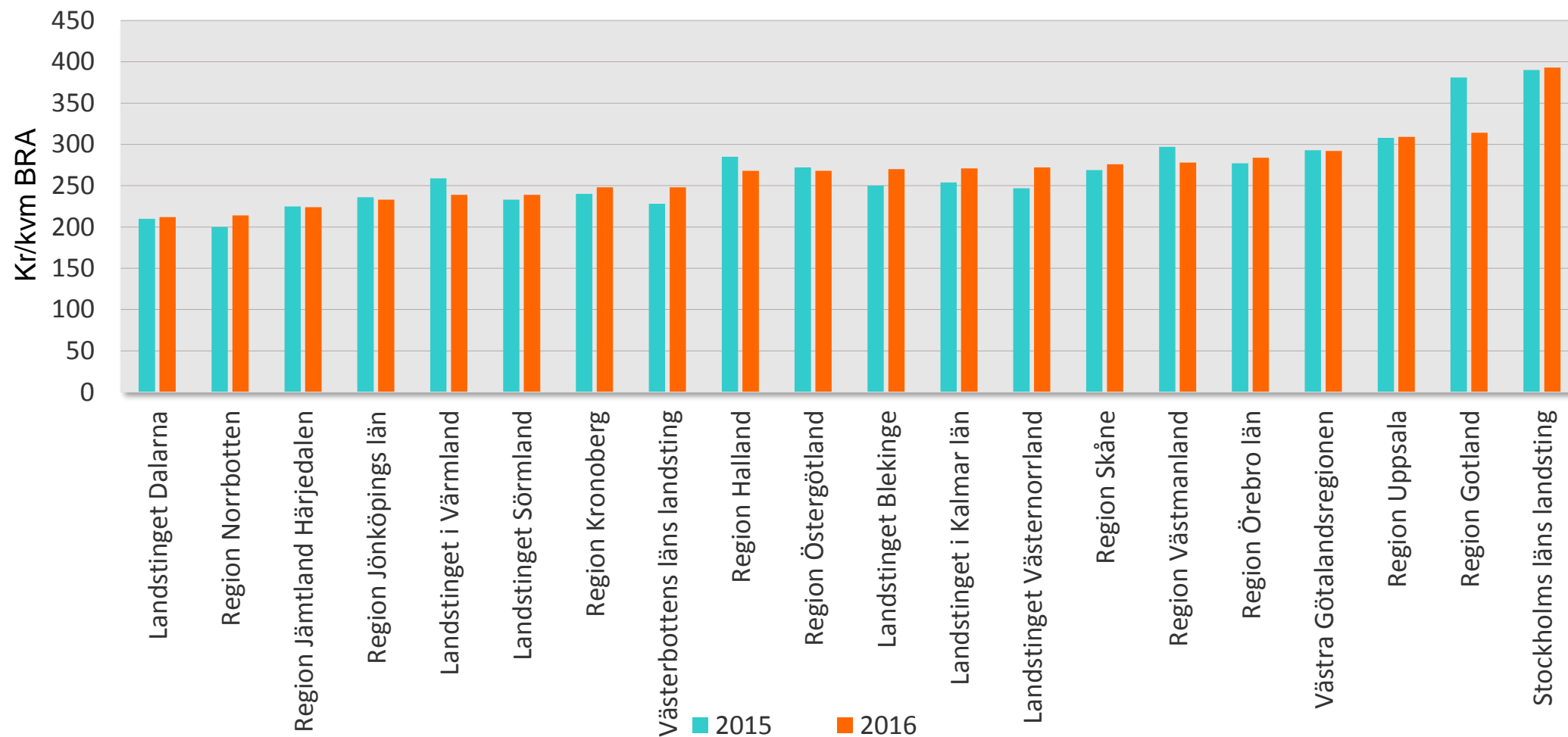

Energiförbrukning (el och värme*) 2016...

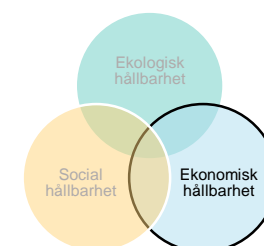
*) Värmeförbrukning är graddagskorrigerad

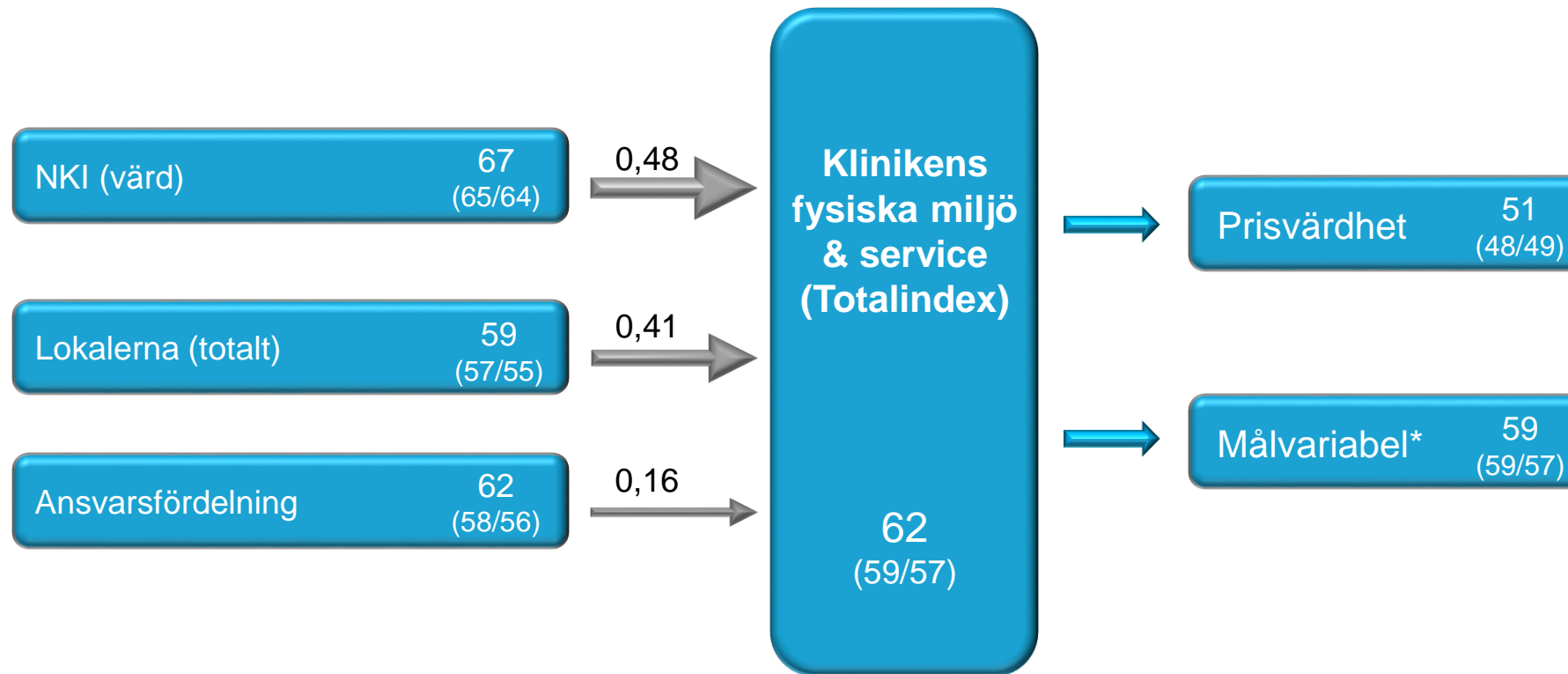
Driftkostnad för lokaler inkl. FAUH* ...

*) Felavhjälpande underhåll

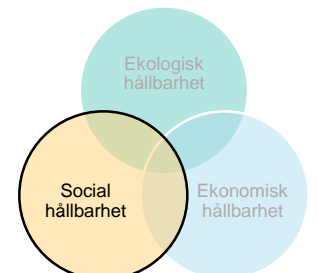
Hyresgästenkät, förklaringsmodell - Totalindex

$R^2 = 0,84$

Värden för 2014/2012 inom parentes

* Anser Du att värden verkar för att ni ges tillgång till kostnadseffektiva och väl anpassade lokaler?

Medarbetare - arbetad tid och frånvaro...

Tidsanvändning, totalt i % av ordinarie arbetstid (januari – december)

	2013	2014	2015	2016	2017
Sjukfrånvaro	1,0	1,0	1,0	4,6	2,7
Föräldraledighet	2,7	4,9	2,5	1,9	4,1
Övrig ledighet	<u>0,3</u>	<u>0,1</u>	<u>0,1</u>	<u>0,1</u>	<u>4,7</u>
Summa frånvaro ¹⁾	4,0	6,0	3,6	6,5	11,5
Tillgänglig/ arbetad tid	96,0	94,0	96,4	93,5	88,5

1) Med summa frånvaro avses summan av sjukfrånvaro, föräldraledighet och övrig ledighet. I övrig ledighet inkluderas t.ex. rehabiliteringsåtgärder och förtroendeuppdrag

Personalomsättning (%)

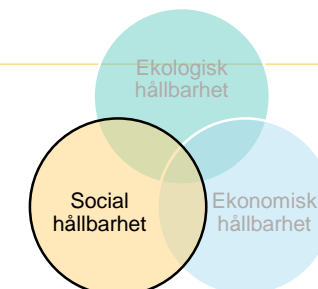
2013	2014	2015	2016	2017
12,2	7,5	11,6	4,4	0

Med personalomsättning avses det lägsta talet av antalet började och slutade dividerat med genomsnittligt antal anställda

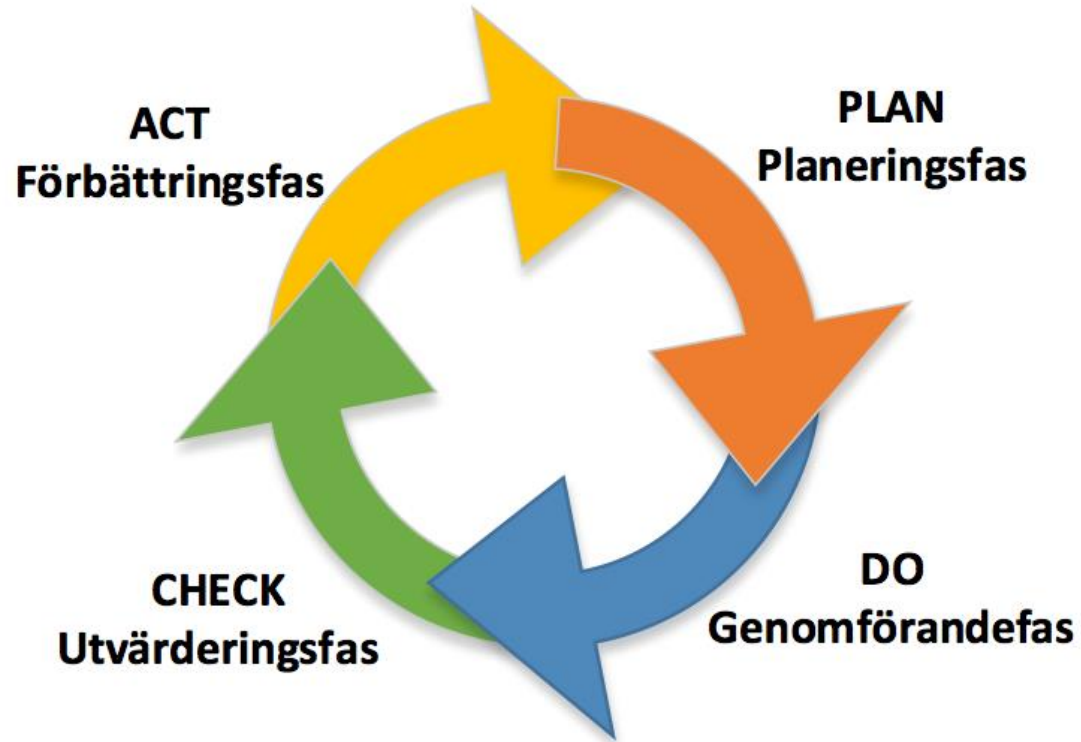
Som arbetsgivare i en mansdominerad bransch har LFD länge haft fokus på att öka andelen kvinnor (%)

Ledningsgrupp	50
Andel totalt	36

Uppgifter per 2017-12-31

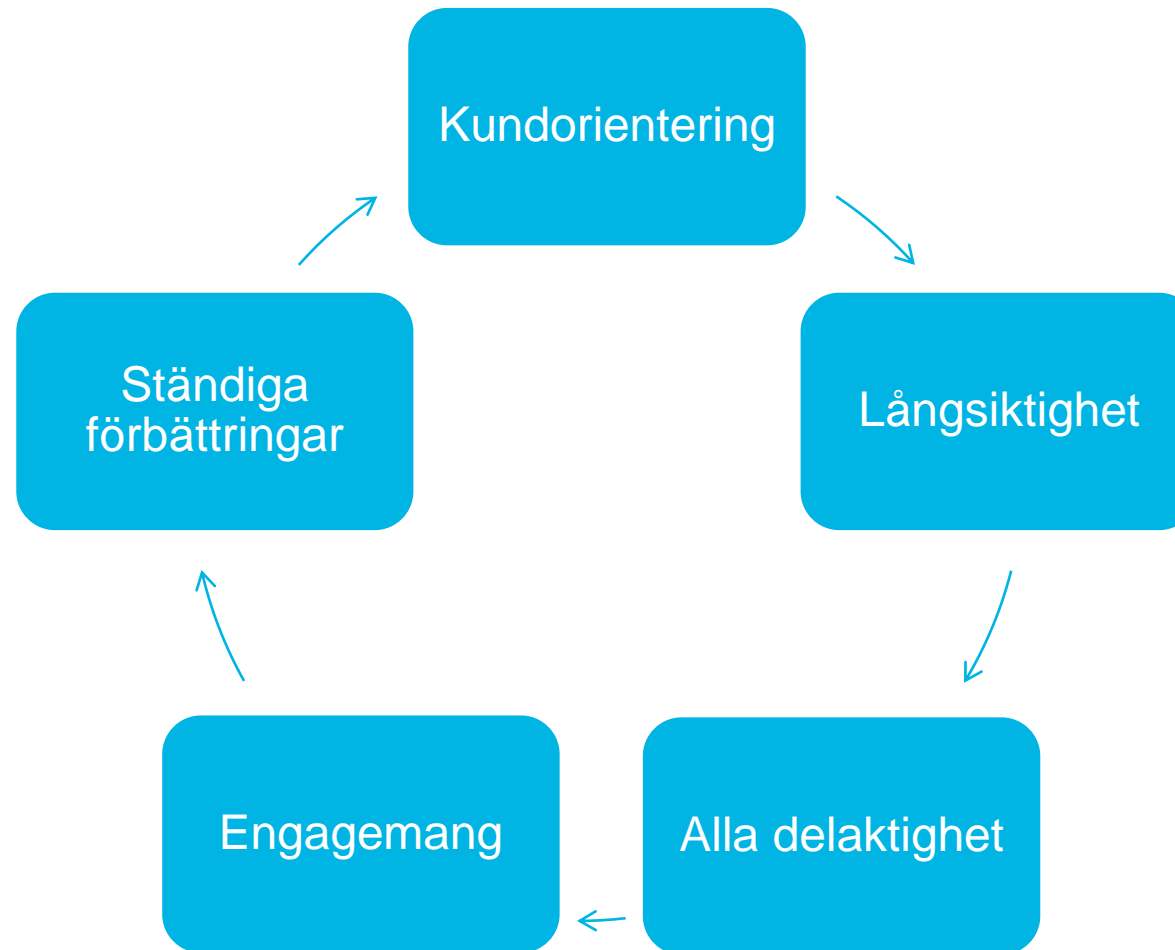
Hur gör vi - ledningssystem...

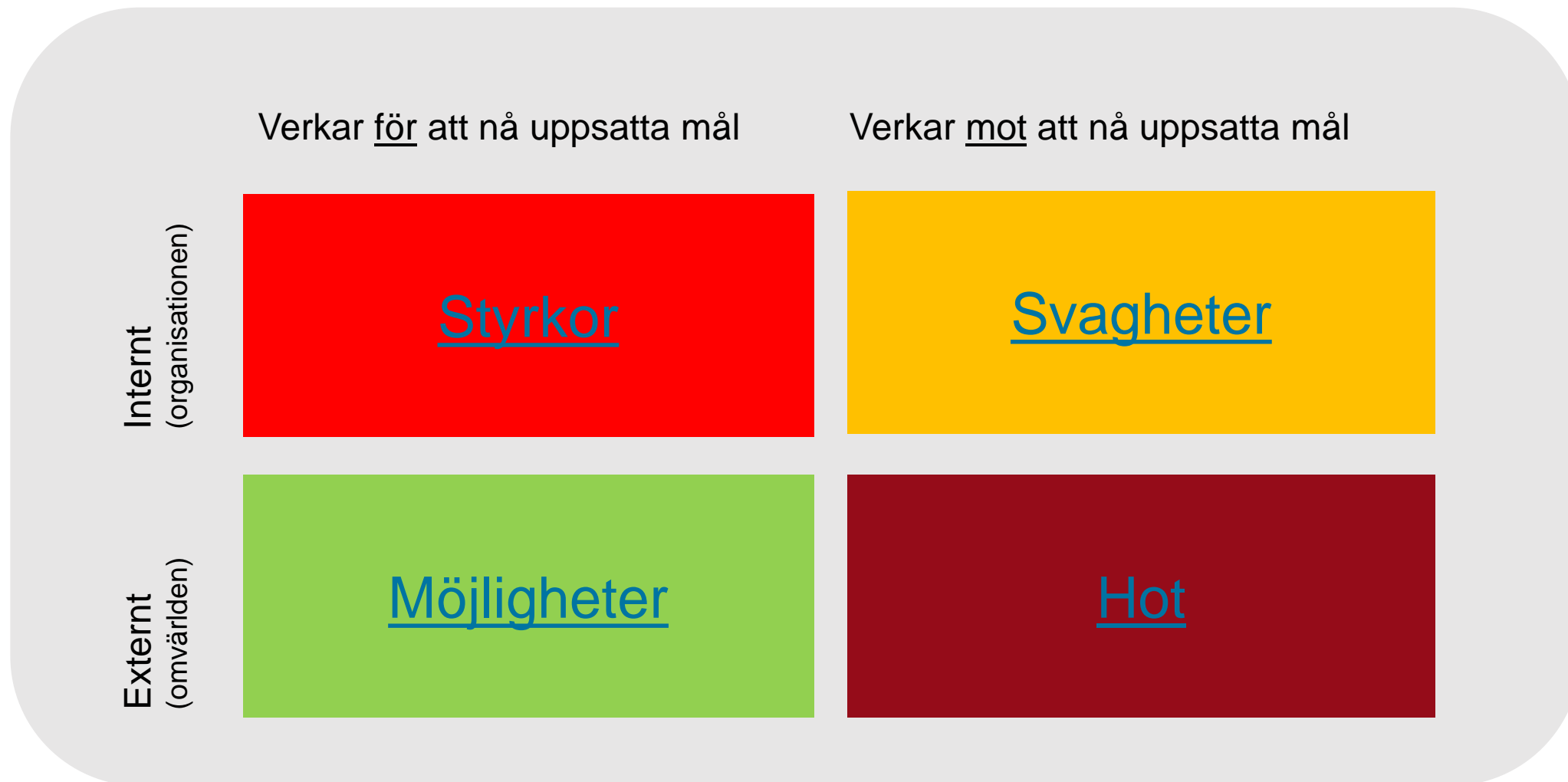
- Planera vilka hållbarhetsmål och processer som behövs för att åstadkomma resultat i enlighet med hållbarhetspolicy
- Genomför processer enligt plan
- Följ upp genom att övervaka och mäta processerna
- Förbättra genom att vidta åtgärder för ständig förbättring

Intertek

Framgångsfaktorer ...

SWOT ...

Analys av risker (och möjligheter)...

Invärlden

- Den egna organisationen

Närvärlden

- Andra regioner/landsting, medborgare, patienter osv

Omvärlden

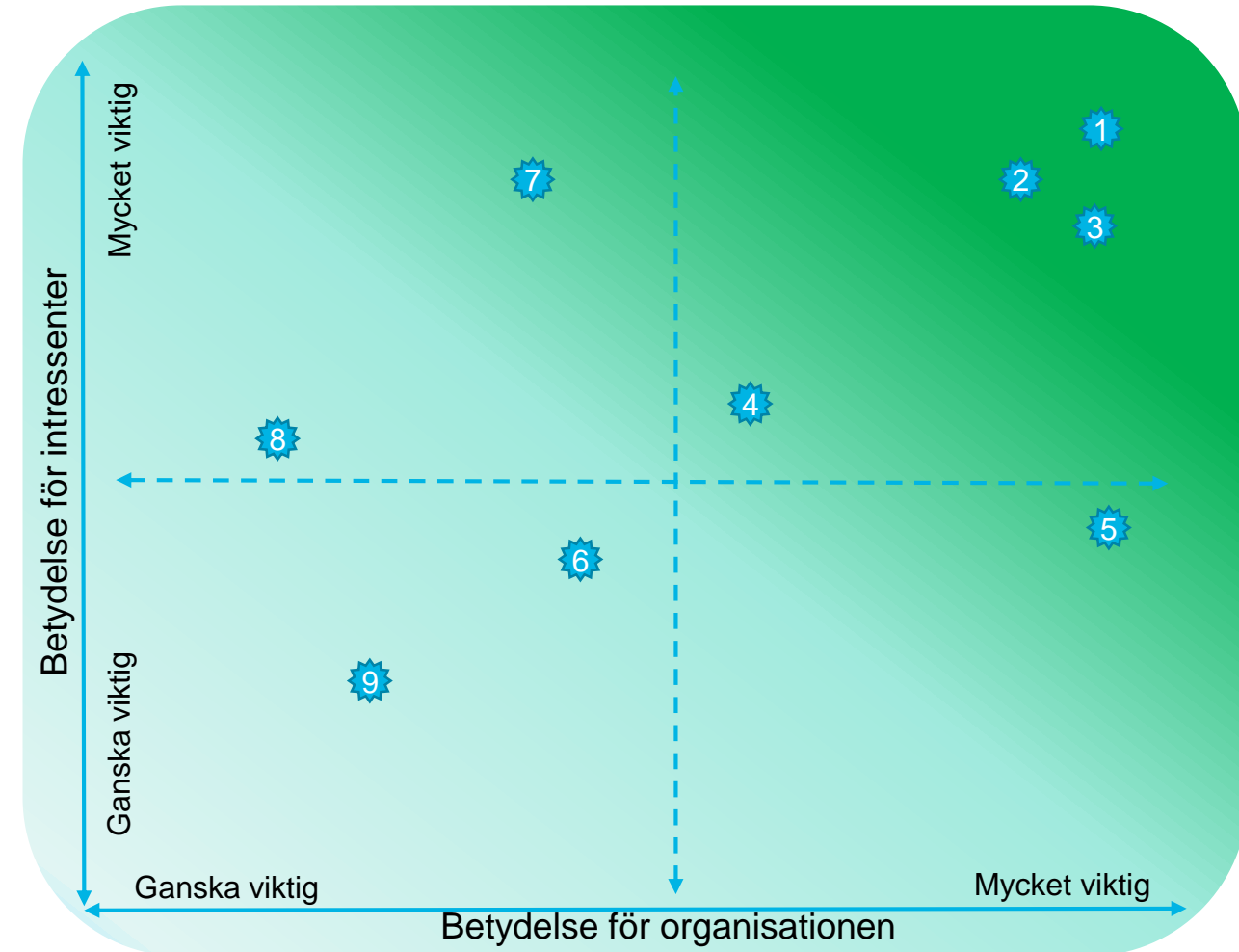
- Globala trender och förändringar inom bland annat miljö, marknad och politik

Omvärldsspaning hållbarhet – megatrender, regionala trender och ...

- Klimat-/miljö
 - ✓ Klimatförändringar
 - ✓ Resurs- och energieffektivisering
 - ✓ Farliga ämnen
- Digital transformering
 - ✓ Internet of Things (IoT)
 - ✓ Artificiell Intelligens (AI) och Big Data - helt nya möjligheter att industrialisera
 - ✓ e-hälsovård
 - ✓ Change management – jobba med förändringar
- Kompetens-/arbetsmarknad
 - ✓ Robotar - mer är vartannat yrke kan automatiseras
 - ✓ Framtidens arbetsplats
 - ✓ Ny kompetens/arbeten
- Globalt/lokalt
 - ✓ Demografiska (risker) förändringar
 - ✓ Urbanisering
 - ✓ Lättnader i den s.k. lokaliseringsprincipen (KL)
- Teknisk utveckling
 - ✓ Hållbara städer - lokaliseringstjänster
 - ✓ Automatiserade byggnader
- Innovation
 - ✓ Öppen innovation – samverkan och öppenhet (Open Data)

Väsentlighetsanalys ...

- Miljö/klimat
 - Energianvändning
 - Utsläpp av klimatgaser
 -
- Socialt
 - Kompetens
 - Attraktiv arbetsplats
 - ...
- Ekonomi
 - Investeringar i infrastruktur
 - Kostnadseffektiv förvaltning
 - ...

Hållbarhetspolicy ...

Landstingsfastigheter ska för verksamheter inom landstingets kärnområden erbjuda funktionella lokaler och service baserad på en hållbar utveckling. Vi ska sträva efter att ständigt utveckla och förbättra verksamheten till gagn för vårdgivares och patienters behov genom att ta helhetsansvar och arbeta i god samverkan med kunder, leverantörer och andra intressenter.

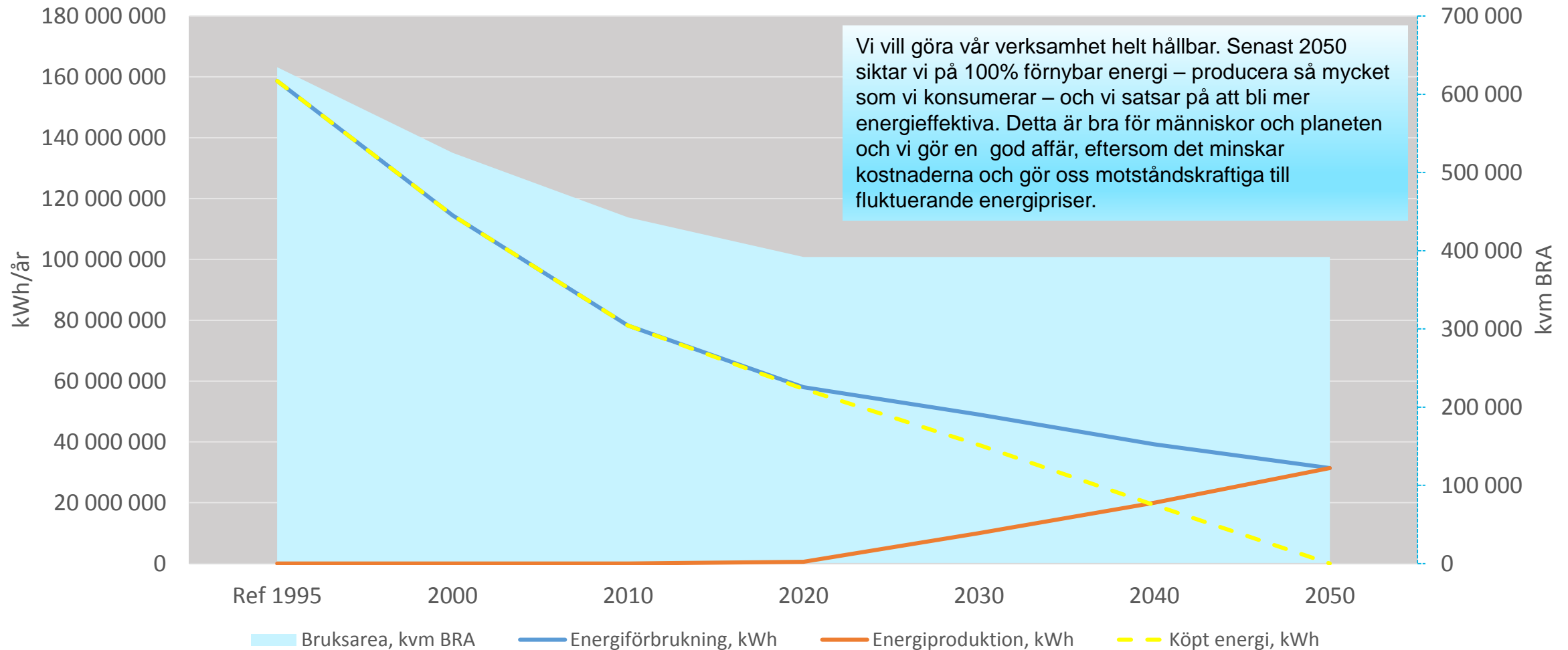
Det kan vi göra genom att:

- **Kundens behov** och önskemål tillsammans med etisk, social, ekonomisk och miljömässig hänsyn är utgångspunkten vid val av lösningar. Vi har dialog med våra intressenter för att skapa delaktighet och få underlag för framtida behov och förväntningar.
- Vi verkar för **god arkitektur** i planering, byggskede och förvaltning. En läkande vårdmiljö är en del i patientens tillfrisknande, varför vi lägger stor omsorg om en väl gestaltad miljö.
- Fastigheternas infrastruktur ska utmärkas av **teknisk driftsäkerhet** där teknikval görs utifrån krav på funktionalitet, ändamålsenlighet och långsiktig kostnadseffektivitet.
- Vi utformar och förvaltar **lokaler för god vård**. Lokalerna ska vara säkra, trygga, ändamålsenliga och hållbara – det innebär att lagkrav följs, att krav avseende patientsäkerhet uppfylls och att arbetsmiljön avseende lokalen är god.
- Personer med **funktionsnedsättning** ska ha tillgång till verksamheter som bedrivs i de lokaler vi förvaltar.
- Vi väljer **förnybar energi och effektiviserar energianvändningen** och använder material och produkter som inte har en negativ påverkan på miljö eller hälsa.
- **Miljökrav ställs på alla produkter** som byggs in i eller används av våra entreprenörer i landstingets fastigheter.
- Forts...

Hållbarhetspolicy ...

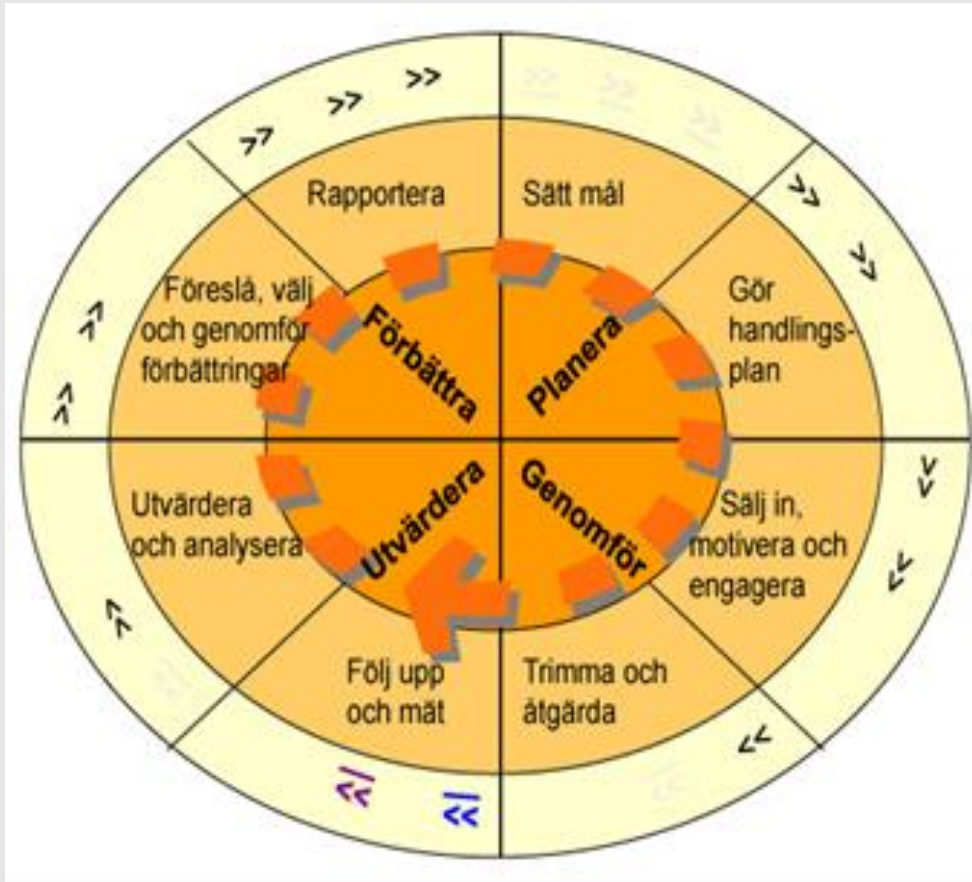
- Forts...
- Vi **miljöinventerar** förvaltade fastigheter, vid sanering och ombyggnadsprojekt omhändertas fastighetsföreningar.
- Vi **förebygger uppkomst av avfall** och när avfall ändå uppstår återanvänder vi i första hand, för att därefter materialåtervinna det avfall som återstår. Vi ger även kunden möjlighet till källsortering och återvinning.
- Vi arbetar **målstyrt och på ett strukturerat** sätt med hjälp av analyser, effektiv planering, kontroll och uppföljning – **ständig förbättring** är en del i det dagliga arbetet.
- Vi **kvalitetssäkrar** att de **produkter och tjänster** som vi levererar uppfyller de krav som våra kunder och vi själva ställer. Detta görs genom olika typer av kontroller och uppföljningar av såväl leverantör som leverans.
- Vi genomför **socialt ansvarsfulla upphandlingar** i syfte att de personer som arbetar med att utföra våra uppdrag har skäliga arbetsvillkor och en bra arbetsmiljö.
- Vi har en **god arbetsmiljö** som främjar god fysisk och psykosocial hälsa samt balans mellan yrkes- och privatliv.
- **Vår arbetsplats är inspirerande och utvecklande** – vi möter varje människa med respekt, empati och tillit samt tillvaratar den kunskap, erfarenhet och förmåga som varje individ bidrar med.
- **Hyressättningen ska baseras på ett synsätt som innebär hushållning med resurser** och Landstingets långsiktiga avkastningskrav. Hyresnivåer ska ta hänsyn till lokalernas användbarhet, standard, skick och läge.
- **Investeringar i och förvaltning** av fastigheter ska **baseras på långsiktig ekonomisk hållbarhet**.

Energiplan 2018-2030, vägen mot ökad energieffektivitet och noll CO₂-utsläpp ...

Huvudprocesser...

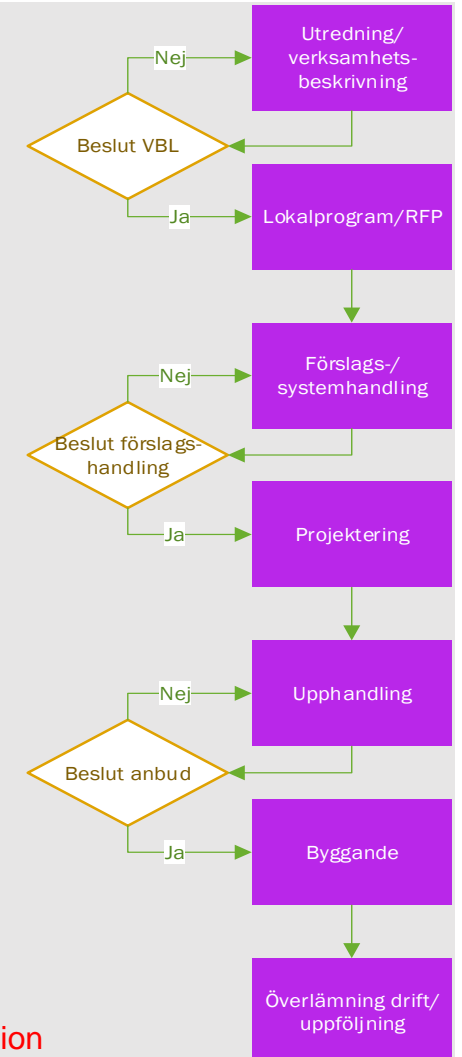
Användnings-/förvaltningskedet

Schematisk bild över Landstingets processorienterade arbetssätt.

Byggskedet

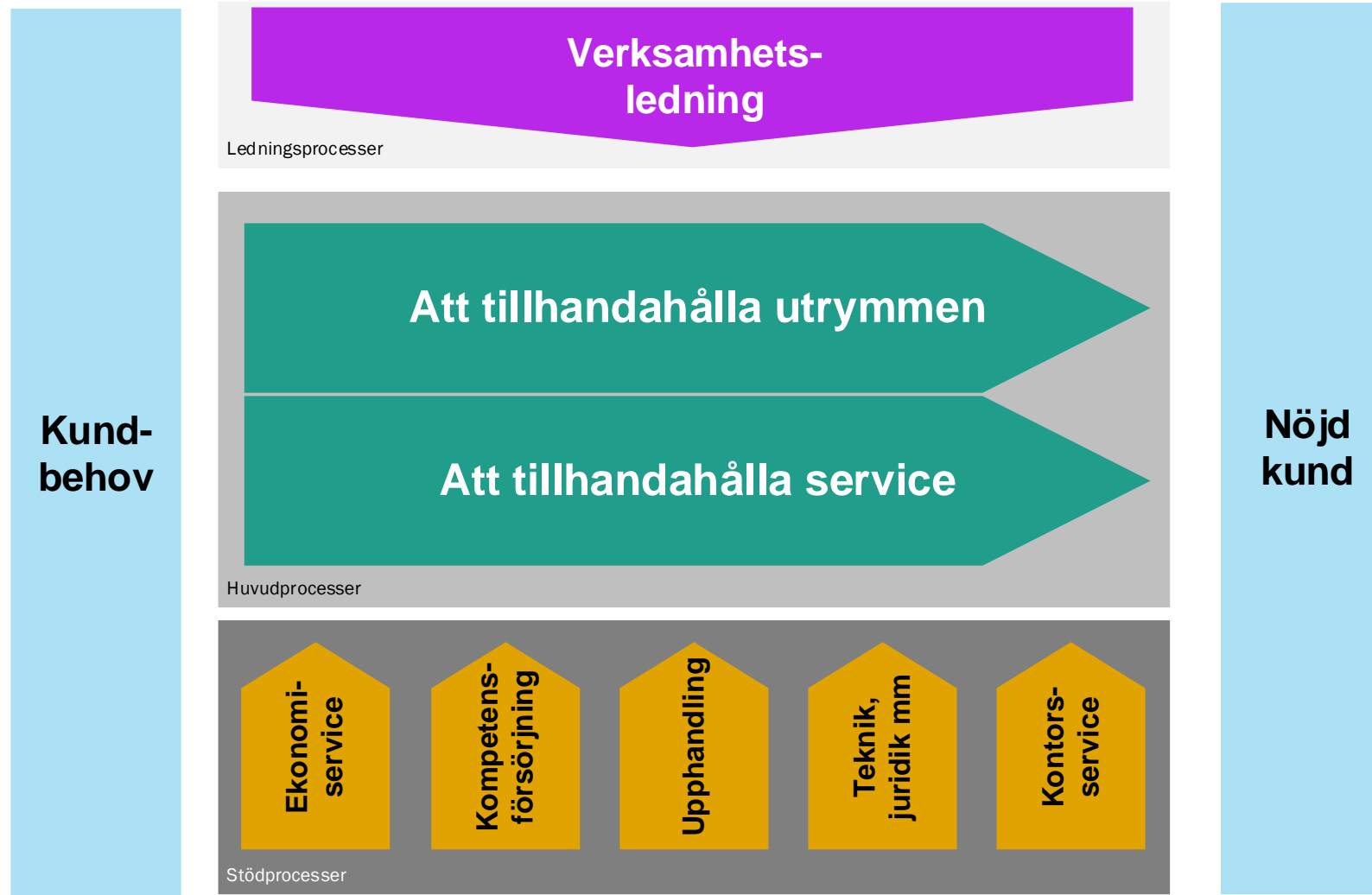
- Produktskedet *)
 - Råvaruförsörjning
 - Transport
 - Tillverkning
- Produktbestämning
- Byggproduktionsskedet
 - Transport
 - Bygg- och installationsprocessen

Miljöbyggnad 3.0

*) Begränsad klimatdeklaration

Processer och organisationen av dessa...

TACK FÖR VISAT INTRESSE!

Jan Sjöberg

Mobil: 070-209 76 45

E-post: Jan.sjoberg@ltdalarna.se